

Η ΠΙΕΣΤΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ:

Παραδείγματα από την Ευλογία

Ο Ομότιμος Καθηγητής Παιδιατρικής του ΕΚΠΑ **Χρήστος Μπαρτσόκας** και ο Ομότιμος Καθηγητής Εσωτερικής Παθολογίας του ΕΚΠΑ **Νικόλαος Κατσιλάμπρος** αναφέρονται στο ιστορικό εμβολιασμού κατά της ευλογιάς.

«Οι παλαιότεροι από εμάς θα ενθυμούνται το κίτρινο ατομικό βιβλιάριο του ΠΟΥ, απαραίτητο εφόδιο έγγραφο για ταξίδι σε πολλές χώρες, όπου κυρίως εγγράφετο ο υποχρεωτικός εμβολιασμός κατά της ευλογιάς, ο δαμαλισμός. Τελικά, με τον καθολικό εμβολιασμό η επιστήμη επέτυχε την ολοκληρωτική εξάλειψη της ευλογιάς.

Όπως είναι γνωστόν, η ευλογία οφείλεται σε ιό του γένους Orthorox, ο οποίος ξεκίνησε προ χιλιετηρίδων από την Αφρική. Ο ιός προκάλεσε φοβερές επιδημίες στην Ασία και την Ευρώπη προσβάλλοντας περισσότερα άτομα από κάθε άλλο μικροοργανισμό στην ιστορία της ανθρωπότητας. Οι Ισπανοί κατακτητές τον εισήγαγαν στην Αμερική, όπου το 50% του πληθυσμού των ιθαγενών κατέληξε, οδηγώντας έτσι στην καταστροφή του πολιτισμού των Ίνκας και των Αζτέκων. Συγχρόνως, αναφέροντο περίπου 400.000 νεκροί κατ'έτος από τη νόσο στην Ευρώπη τον 18^ο αιώνα, ενώ το 1721 στη Βοστώνη απεβίωσαν 5.759 άτομα από τον πληθυσμό της που δεν υπερέβαινε τους 10.700!

Πρόληψη της ευλογιάς εφηρμόζετο παλαιόθεν στην Κίνα και τις Ινδίες με την τεχνική του «ευλογιασμού», δηλαδή λήψης πύου από φλύκταινα μολυσμένου ατόμου και ενοφθαλμισμού του πύου με σκαριφισμό σε διάφορα σημεία του σώματος. Η μέθοδος αυτή προκαλούσε ελαφρά νόσο, με επιτυχή πρόληψη από σοβαρή νόσηση.

Η Ελληνική συμβολή

Τη μέθοδο του «ευλογιασμού», που εφαρμόζετο στις υπό Οθωμανική κατοχή χώρες, ανέπτυξαν επιστημονικά και εδημοσίευσαν δύο Έλληνες ιατροί, ο Χιώτης Εμμανουήλ Τιμόνης (1669-1720) και ο Κεφαλλονίτης Ιάκωβος Πυλαρινός (1658-1719). Και οι δύο ανακοίνωσαν, το 1713 και 1715 αντίστοιχα, στη Βασιλική Εταιρεία του Λονδίνου τα πορίσματά τους από την εφαρμογή του «ευλογιασμού» στην Κωνσταντινούπολη κατά τη διάρκεια μεγάλης επιδημίας το 1701. Επανειλημμένως μάλιστα τα είχαν δημοσιεύσει στον ιατρικό κόσμο της εποχής. Ο Τιμόνης, που είχε σπουδάσει και στην Οξφόρδη, μεταφραστής της Αγγλικής Πρεσβείας στην Κωνσταντινούπολη, εμβολίασε με επιτυχία τον πενταετή γιο της Πρέσβειρας Mary Worthley Montagu, η οποία μετέφερε τις πληροφορίες για την εφαρμογή του «ευλογιασμού» στην Αγγλία. Εκεί το 1789 ο ιατρός Edward Jenner (1749-1823) τροποποίησε την τεχνική, εισάγοντας τον «δαμαλισμό», μεταφορά λύμφης από αγελάδα, ως μέτρο προφύλαξης κατά του ιού στο εμβολιαζόμενο άτομο.

Τα αποτελέσματα

Με τον καθολικό δαμαλισμό, η ευλογία όχι μόνο εξηφανίσθη από τις πολιτισμένες χώρες, αλλά και από ολόκληρη την υφήλιο. Τελευταίο αναφερόμενο κρούσμα ευλογιάς υπήρξε στη δεκαετία του 1970. Στη χώρα μας ο εμβολιασμός κατά της ευλογιάς καταργήθηκε τη δεκαετία του 1960.

Με την ανάπτυξη των εμβολίων πολλά άλλα λοιμώδη νοσήματα, όπως η διφθερίτιδα, ο τέτανος, η ιλαρά, η πολιομυελίτιδα και άλλες μάλιστα του πληθυσμού, έχουν παύσει να μας απειλούν. **Τα εμβόλια σώζουν ζωές. Να μην τα παραμελούμε!»**